2014. S.38T
DON SCRÚDAITHEOIR

SCRÚDUIMHIR [ ]

Móriomlán na Marcanna [ ]

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ AN TEASTAIS SHÓISEARAIGH, 2014

EACNAMAÍOCHT BHAILE

GNÁTHLEIBHÉAL

DÉ hAOINE, 13 MEITHEAMH – TRÁTHNÓNA 2.00 – 4.00

Iomlán na Marcanna: 240

TREORACHA d'IARRTHÓIRÍ

1. ROINN A - 80 marc.
   Freagair 16 (sé cinn déag) de na ceisteanna as Roinn A.
   Tá na ceisteanna uile ar aon mharc.

2. ROINN B - 160 marc.
   Freagair 4 (ceithre) ceist as Roinn B.
   Tá na ceisteanna uile ar aon mharc.

3. ***Freagair na ceisteanna sa spás atá ann dóibh.***

STAMPA AN IONAID

Don scrúdaitheoir amháin

CEIST		MARC
Roinn A (Iomlán)		
Roinn B	1	
	2	
	3	
	4	
	5	
	6	
IOMLÁN →		
GRÁD →		

1. Suim na n-iomlán bun leathanaigh	
2. Móriomlán na gceisteanna / ceiste a dícheadaíodh	
3. An marc iomlán a bronnadh (1 lúide 2)	
4. Bónas as freagairt trí Ghaeilge (más cuí)	
5. An marc iomlán má bronnadh bónas as freagairt trí Ghaeilge (3 móide 4)	

Nóta: Caithfidh an marc ar líne 3 (nó líne 5 má bronnadh bónas as freagairt trí Ghaeilge) a bheith mar an gcéanna leis an marc sa bhosca **Móriomlán na Marcanna** thuas.

ROINNN A
80 marc

Freagair 16 (sé cinn déag) de na ceisteanna a leanas. Tá na ceisteanna uile ar aon mharc.

1. Liostaigh **dhá** fhoinse saille san aiste bia.

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

2. Mol **trí** shlí leis an iontógáil siúcra a laghdú san aiste bia.

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

(iii) ______________________________

3. Tabhair **dhá** chúis a roghnódh déagóir a bheith ina veigeatóir.

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

4. Cuir **gach ceann** de na modhanna cócaireachta seo a leanas faoin gceannteideal ceart

bácáil fiuchadh stobhadh gríoscadh galú

MODHANNA CÓCAIREACHTA	
TIRIM	**TAIS**

5. Ainmnigh **trí** chineál éagsúla iógairt.

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

(iii) ______________________________

6. Ainmnigh **trí** áit inar féidir airgead a choigilt.

(i) ______________________

(ii) ______________________

(iii) ______________________

7. Mol **trí** mhodh a úsáideann ollmhargaí chun tomhaltóirí a spreagadh le níos mó airgid a chaitheamh.

(i) ______________________

(ii) ______________________

(iii) ______________________

8. Liostaigh **trí** chineál ionad siopadóireachta.

(i) ______________________

(ii) ______________________

(iii) ______________________

9. Luaigh **dhá** bhuntáiste atá ag baint le cuntas bainc a úsáid.

(i) ______________________

(ii) ______________________

10. Roghnaigh an focal **ceart** as an liosta thíos chun **gach ceann** de na habairtí seo a leanas a chríochnú.

cruan **suiminteam** **fréamh** **cuas bia na fiacaile**

(i) Coimeádann ______________ an fhiacail sa ghiall.

(ii) ______________ a thugtar ar an spás i lár na fiacaile.

(iii) Bíonn an chuid is mó den fhiacail faoi chosaint ag substaint chrua ar a dtugtar an ______________.

(iv) Bíonn ______________ na fiacaile go daingean sa ghiall.

11. Mol **dhá** threoirlíne ba chóir a leanúint agus tú i do luí faoin ngrian.

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

12. Cad is brí le *caitheamh fulangach tobac*?

____

____

____

13. Liostaigh **trí** phointe ba chóir a chur san áireamh agus cúram á thabhairt do na cosa.

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

(iii) ______________________________

14. Cén t-eolas a thugann an tsiombail seo don tomhaltóir?

____

____

____

15. Ainmnigh **dhá** chineál truaillithe agus luaigh an chúis a dtarlaíonn **gach ceann** díobh.

CINEÁL TRUAILLITHE	AN CHÚIS
(i) ____________	**(i)** ____________
(ii) ____________	**(ii)** ____________

16. Cén fáth a bhfuil soilsiú maith riachtanach sa teach sa bhaile?

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

17. Cuir tic (✓) lena rá cé acu snáithín nádúrtha nó snáithín saorga **gach ceann** de na snáithíní seo a leanas.

SNÁITHÍN	NÁDÚRTHA	SAORGA
Olann		
Poileistear		
Línéadach		
Cadás		
Níolón		

18. Ainmnigh an **dá** ghreim bróidnéireachta atá ar taispeáint thíos.

(i)

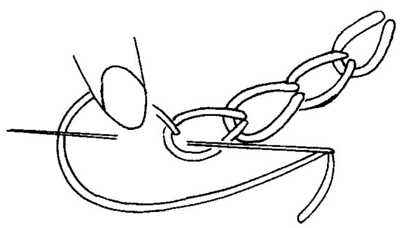

(ii)

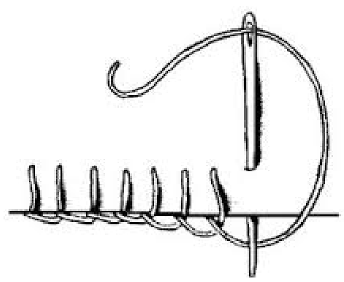

(i) ____________________ **(ii)** ____________________

19. Liostaigh **ceithre** phíosa de threalamh fuála atá riachtanach.

(i) ____________________ **(ii)** ____________________

(iii) ____________________ **(iv)** ____________________

20. Tabhair **dhá** threoirlíne thábhachtacha ba chóir a leanúint nuair a bhíonn smálghlantóirí in úsáid.

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

ROINN B
160 marc

Freagair 4 (ceithre) ceist as an roinn seo. Tá na ceisteanna uile ar aon mharc.

1. (a) Tabhair **trí** chúis a bhfuil tábhacht le huibheacha san aiste bia.

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

(iii) ______________________________

(b) Ainmnigh **trí** shlí éagsúla ina n-úsáidtear uibheacha sa chócaireacht.

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

(iii) ______________________________

(c) Liostaigh **ceithre** mhír eolais a bhíonn le fáil ar bhosca uibheacha.

(i) ______________ **(ii)** ______________

(iii) ______________ **(iv)** ______________

(d) Mol na treoirlínte atá le leanúint agus tú ag ceannach agus ag stóráil uibheacha.

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

(iii) ______________________________

(iv) ______________________________

(e) Mínigh cad is uibheacha *saor-raoin* ann.

____

____

2. **(a)** Tabhair **trí** chúis a bhfuil sé tábhachtach bricfeasta sláintiúil a ithe gach lá.

(i) ____________________

(ii) ____________________

(iii) ____________________

(b) Liostaigh **ceithre** threoirlíne le leanúint agus bricfeasta á phleanáil do dhéagóirí.

(i) ____________________

(ii) ____________________

(iii) ____________________

(iv) ____________________

(c) Déan biachlár bricfeasta ina bhfuil **trí-chúrsa** a dhearadh do dhéagóirí atá gníomhach.

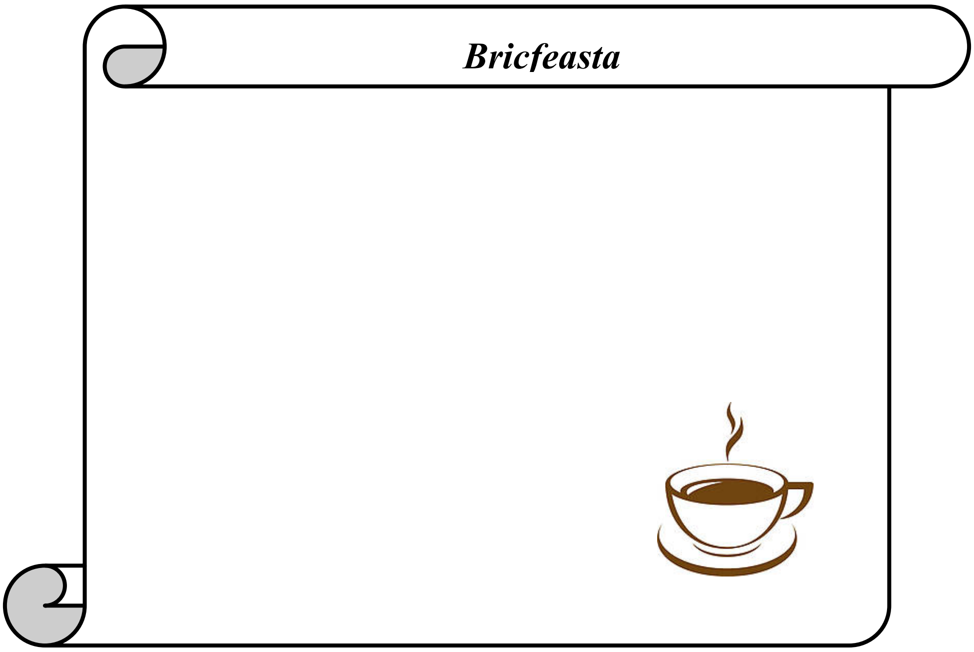

(d) Ainmnigh **trí** cinn de na príomhbhianna ón mbiachlár a dhear tú agus luaigh na grúpaí bia as a dtagann **gach ceann** díobh.

Príomhbhianna	Grúpaí Bia
(i) ____________________ **(ii)** ____________________ **(iii)** ____________________	**(i)** ____________________ **(ii)** ____________________ **(iii)** ____________________

3. **(a)** Liostaigh **ceithre** cheart atá ag tomhaltóirí agus **ceithre** fhreagracht atá ar thomhaltóirí.

Cearta tomhaltóirí

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

(iii) ______________________________

(iv) ______________________________

Freagrachtaí tomhaltóirí

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

(iii) ______________________________

(iv) ______________________________

(b) Ainmnigh **ceithre** fhoinse eolais do thomhaltóirí.

(i) ________________ **(ii)** ________________

(iii) ________________ **(iv)** ________________

(c) Ainmnigh gníomhaireacht tomhaltóirí **amháin** atá ábalta comhairle a chur ar thomhaltóirí.

____

(d) Liostaigh na buntáistí agus na míbhuntáistí a bhaineann le siopadóireacht ar líne.

Buntáistí

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

Míbhuntáistí

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

4. **(a)** Luaigh feidhm an chraicinn agus ainmnigh **ceithre** chuid ar bith de.

Feidhm

____

____

____

Codanna den chraiceann

(i) ____________________ **(ii)** ____________________

(iii) ____________________ **(iv)** ____________________

(b) Liostaigh **ceithre** threoirlíne a d'fhéadfá a leanúint le do chraiceann a choimeád sláintiúil.

(i) ____

____

(ii) ____

____

(iii) ____

____

(iv) ____

____

(c) Ainmnigh **ceithre** tháirge a bhaineann le cúram craicinn ba chóir a bheith i mála maisiúcháin déagóra.

(i) ____________________ **(ii)** ____________________

(iii) ____________________ **(iv)** ____________________

(d) Mol slí **amháin** le cosc a chur ar shail chnis.

____

____

5. **(a)** Tabhair **ceithre** threoirlíne atá le leanúint nuair a bhíonn fearas leictreach á roghnú agus á cheannach don teach.

(i) ____________________

(ii) ____________________

(iii) ____________________

(iv) ____________________

(b) Ainmnigh **dhá** fhearas leictreacha a bhfuil eilimint téimh iontu agus **dhá** fhearas leictreacha a bhfuil mótar iontu.

EILIMINT TÉIMH	MÓTAR
(i) ____________	**(i)** ____________
(ii) ____________	**(ii)** ____________

(c) Ainmnigh **dhá** ghné nua-aimseartha de chócaireáin agus luaigh feidhm gach gné díobh.

(i) **Gné:** ____________________

Feidhm: ____________________

____

(ii) **Gné:** ____________________

Feidhm: ____________________

____

(d) Déan cur síos ar an gcaoi a nglanfá an t-oigheann i gcócaireán leictreach.

____

____

____

____

____

____

6. **(a)** Tabhair **trí** chúis a gcaitheann daoine éadaí.

(i) ____________________

(ii) ____________________

(iii) ____________________

(b) Liostaigh na pointí ba chóir a chur san áireamh agus éadaí á gceannach agat.

(i) ____________________

(ii) ____________________

(iii) ____________________

(c) Mínigh an téarma *treochtaí (nósanna) faisin*.

____

____

____

(d) Tabhair **trí** chúis a n-athraíonn treochtaí faisin.

(i) ____________________

(ii) ____________________

(iii) ____________________

(e) Tabhair **dhá** shampla de na treochtaí faisin reatha.

(i) ____________________

(ii) ____________________

Leathanach
Bán